Дзяржаўная установа культуры
"Пінская раённая цэнтралізаваная бібліятэчная сістэма"
Аддзел бібліятэчнага маркетынгу

Не змоўкне голас песняра…

Зборнік па выніках раённага агляду-конкурсу на лепшае тэатралізаванае мерапрыемства па творчасці Якуба Коласа "Нас слова паэта да творчасці кліча"

Пінск, 2017

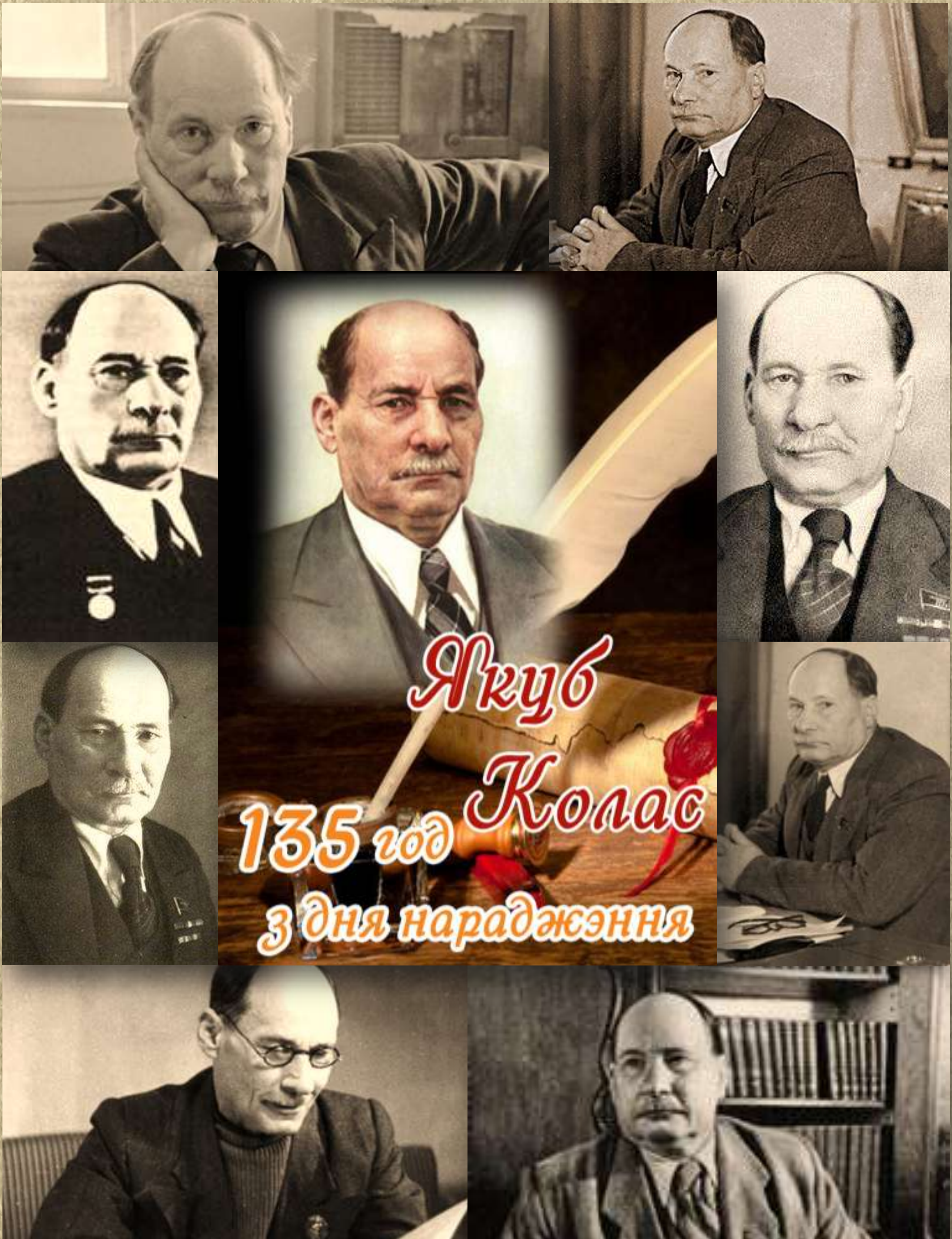
Якуб Колас
135 год
з дня нараджэння

ПАСТАНОВА
Савета аддзела ідэалагічнай работы, культуры
і па справах моладзі Пінскага райвыканкама

ад 16 лютага 2017г. № г. Пінск

Аб правядзенні сярод бібліятэк
дзяржаўнай установы культуры
“Пінская раённая цэнтралізаваная
бібліятэчная сістэма” раённага
агляду-конкурсу на лепшае
тэатралізаванае мерапрыемства
“Нас слова паэта да творчасці кліча”
па творчасці Якуба Коласа

З мэтай азнаменавання 135-годдзя з дня нараджэння Якуба Коласа, народнага паэта Беларусі, грамадскага дзеяча, вучонага, педагога, акадэміка НАН Беларусі, заслужанага дзеяча навукі Беларусі, лаўрэата Дзяржаўнай прэміі СССР, а таксама з мэтай папулярызацыі яго твораў Савет аддзела ідэалагічнай работы, культуры і па справах моладзі
ПАСТАНАЎЛЯЕ:

1. Раённы агляд-конкурс на лепшае тэатралізаванае мерапрыемства “Нас слова паэта да творчасці кліча” па творчасці Якуба Коласа правесці ў сакавіку 2017 года.

2. Зацвердзіць Палажэнне аб конкурсе, склад журы (дадаткі 1,2)

3. Аддзелу бібліятэчнага маркетынгу ЦРБ імя Яўгеніі Янішчыц забяспечыць удзел усіх бібліятэк раёна ў аглядзе-конкурсе на лепшае тэатралізаванае мерапрыемства “Нас слова паэта да творчасці кліча” па творчасці Якуба Коласа.

4. Адказнасць за правядзенне раённага агляду-конкурсу сярод бібліятэк ускласці на дырэктара дзяржаўнай установы культуры “Пінская раённая цэнтралізаваная бібліятэчная сістэма” А.І. Анташук

Старшыня Савета,
начальнік аддзела
ідэалагічнай работы, культуры
і па справах моладзі
Пінскага райвыканкама Л.В. Галавач

ДАДАТАК №1

ПАЛАЖЭННЕ
аб правядзенні сярод бібліятэк дзяржаўнай установы культуры
"Пінская раённая цэнтралізаваная бібліятэчная сістэма"
раённага агляду-конкурсу на лепшае тэатралізаванае мерапрыемства
"Нас слова паэта да творчасці кліча" па творчасці Якуба Коласа

I. Асноўныя мэты і задачы конкурсу:

- азнаменаванне 135-годдзя з дня нараджэння Якуба Коласа, народнага паэта Беларусі;
- актывізацыя дзейнасці бібліятэк па папулярызацыі твораў Якуба Коласа;
- адраджэнне цікавасці карыстальнікаў бібліятэк да твораў Якуба Коласа праз развіццё фантазіі і творчых здольнасцей бібліятэкараў.

II. Умовы і парадак правядзення конкурсу:

1. У раённым аглядзе-конкурсе прымаюць удзел усе бібліятэкі дзяржаўнай установы культуры "Пінская раённая цэнтралізаваная бібліятэчная сістэма".
2. Конкурс будзе праходзіць па зонах:
   1-я зона: 10.03.2017г. - ЦРБ імя Яўгеніі Янішчыц.
   2-я зона: 16.03.2017г.
   Бібліятэкі Плешчыцкага, Лапацінскага, Ласіцкага, Барычавіцкага, Калавуравіцкага, Хойнаўскага, Дубайскага сельвыканкамаў.
   3-я зона: 17.03.2017г.
   Бібліятэкі Бабрыкоўскага, Лагішынскага, Валішчанскага, Лышчанскага, Мерчыцкага, Парэцкага, Ставокскага, Бярозавіцкага, Ахоўскага, Малоткавіцкага сельвыканкамаў.
   4-я зона: 20.03.2017г.
   Бібліятэкі Аснежыцкага, Пінкавіцкага, Гарадзішчанскага, Сошненскага, Парахонскага, Н-Дворскага, П-Загародскага сельвыканкамаў.
3. Тэкст сцэнарыя прадстаўляецца журы.
4. Працягласць паказу не больш 20 хвілін.

III. Крытэрыі ацэнкі:

- высокі мастацкі, эстэтычны, інфармацыйны ўзровень сцэнарнага матэрыялу;
- творчы падыход да тэатралізаванага прадстаўлення;
- граматнасць, прафесійны ўзровень;
- выканаўчае майстэрства і артыстызм удзельнікаў;
- музычнае і нагляднае афармленне.

IV. Падвядзенне вынікаў і ўзнагароджванне пераможцаў:

1. Падвядзенне вынікаў і ўзнагароджванне пераможцаў адбудзецца на раённым семінары "Бібліятэка - тэрыторыя культуры" на базе Валішчанскай СБ.

2. Пераможцы (1, 2, 3 месца) ў аглядзе-конкурсе ўзнагароджваюцца дыпломамі аддзела ідэалагічнай работы, культуры і па справах моладзі Піскага райвыканкама і грашовымі прэміямі.

3. Лепшыя матэрыялы будуць апублікованы ў інфармацыйна-рэкламным бюлетэні "Кругозор" і зборніку "Не змоўкне голас песняра…".

ДАДАТАК №2

да Пастановы Савета аддзела
ідэалагічнай работы,
культуры і па справах моладзі
Пінскага райвыканкама
аб правядзенні сярод бібліятэк
дзяржаўнай установы культуры
“Пінская раённая цэнтралізаваная
бібліятэчная сістэма” раённага
агляду-конкурсу на лепшае
тэатралізаванае мерапрыемства
“Нас слова паэта да творчасці кліча”
па творчасці Якуба Коласа
ад “___”___________2017г.

Склад журы:

па правядзенню раённага агляду-конкурсу на лепшае тэатралізаванае мерапрыемства “Нас слова паэта да творчасці кліча” па творчасці Якуба Коласа

1. Галавач Л.В. – начальнік аддзела ідэалагічнай работы, культуры і па справах моладзі Пінскага райвыканкама.

2. Анташук А.І. – дырэктар дзяржаўнай установы культуры “Пінская раённая цэнтралізаваная бібліятэчная сістэма”.

3. Міхалевіч К.Л. – загадчык аддзела бібліятэчнага маркетынгу ЦРБ імя Яўгеніі Янішчыц.

4. Папіціч Л.І. – галоўны бібліятэкар аддзела бібліятэчнага маркетынгу.

5. Жылевіч В.І. – метадыст 1-й катэгорыі аддзела бібліятэчнага маркетынгу.

ПАСТАНОВА
Савета аддзела ідэалагічнай работы,
культуры і па справах моладзі
Пінскага райвыканкама
ад «___» ____________2017 г. №___
г. Пінск

Аб выніках правядзення сярод бібліятэк
дзяржаўнай установы культуры "Пінская
раённая цэнтралізаваная бібліятэчная
сістэма" раённага агляду-конкурсу на
лепшае тэатралізаванае мерапрыемства
"Нас слова паэта да творчасці кліча"
па творчасці Якуба Коласа

З мэтай азнаменавання 135-годдзя з дня нараджэння Якуба Коласа, народнага паэта Беларусі, грамадскага дзеяча, вучонага, педагога, акадэміка НАН Беларусі, заслужанага дзеяча навукі Беларусі, лаўрэата Дзяржаўнай прэміі СССР, а таксама з мэтай папулярызацыі яго твораў дзяржаўная установа культуры "Пінская раённая цэнтралізованная бібліятэчная сістэма" правяла раённы-агляд конкурс на лепшае тэатралізаванае мерапрыемства "Нас слова паэта да творчасці кліча" па творчасці Якуба Коласа.

У раённам аглядзе-конкурсе на лепшае тэатралізаванае мерапрыемства "Нас слова паэта да творчасці кліча" прынялі ўдзел 39 бібліятэк.

Разглядзеўшы конкурсныя матэрыялы Савет аддзела ідэалагічнай работы, культуры і па справах моладзі Пінскага райвыканкама ПАСТАНАЎЛЯЕ:

1. Прызнаць пераможцамі раённага агляду-конкурсу:
- Валішчанскую сельскую бібліятэку (бібліятэкар Лазюк С. І.) - І месца сярод бібліятэк дзяржаўнай установы культуры "Пінская раённая цэнтралізаванная бібліятэчная сістэма"; *за тэатралізацыю വершаванага апавядання Якуба Коласа "За дождж".*
- Аддзел абслугоўвання і інфармацыі цэнтральнай раённай бібліятэкі імя Яўгеніі Янішчыц (загадчык аддзелам Самуйлік І. І.) - ІІ месца сярод бібліятэк дзяржаўнай установы культуры "Пінская раённая цэнтралізаванная бібліятэчная сістэма"; *за тэатралізацыю вершаванага апавядання Якуба Коласа "Зяць".*
- Лапацінскую бібліятэку-музей А. Блока (бібліятэкар Дзенісевіч С. М.) - ІІІ месца сярод бібліятэк дзяржаўнай установы культуры "Пінская раённая цэнтралізаванная бібліятэчная сістэма"; *за тэатралізацыю ўрыўкаў з кнігі апавяданняў Якуба Коласа "Казкі жыцця".*

2. Адзначыць граматамі:

- Парахонскую СБ (загадчык аддзелам Лосіч С. П.) *за тэатралізаванае прадстаўленне казкі Якуба Коласа "Дзед і мядзведзь" у выкананні лялечнага гуртка "Татошкі" Парахоскай сельскай бібліятэкі;*
- Бабрыкоўскую СБ (бібліятэкар Міхалевіч А. М.) *за тэатралізаванае прадстаўленне па матывам верша "Песня над калыскай".*

Старшыня Савета,
начальнік аддзела
ідэалагічнай работы,
культуры і па справах моладзі
Пінскага райвыканкама — Л. В. Галавач

Валішчанская
сельская бібліятэка

Тэатралізацыя вершаванага апавядання Якуба Коласа
“За дождж”

Дзеючыя асобы:
Тарэся — вясковая жанчына 45-50 гадоў, лідэр і завадатар па натуры;
Аўгеня — 45-50 гадоў, ні ў чым не саступае Тарэсі;
Кацярына — 40-45 гадоў, ярая пабарніца старых звычаяў;
Юзя — 30 гадоў,
Ганна — 35 гадоў — маладыя жанчыны, сяброўкі.

З’ява 1

Дзеянне адбываецца каля калодзежа на вясковай вуліцы, дзе сабраліся вясковыя жанчыны. Адны прышлі па ваду, другія ідуць з поля. Летні, спякотны дзень.

Ганна:
Божа ты мой, Божа!
Што ўжо гэта будзе?

Юзя:
Дзе той дождж падзеўся?
Што ён так марудзіць?

Кацярына:
Будзе галадоўля,
Людзям безгалоўе,
Прападзе збажынка,
Знішчыцца скацінка…

Ганна:
Трэба даваць рады,
Выратоўваць сёлы,
Ліха насланое
Трэба нейк адвесці
Не жывымі ж ў зямлю,
Родненькія, лезці.

Юзя:
Ёсць жа тут прычына,
Ёсць яна, няйначай.
Выкрыць яе трэба
Вось у чым задача.

Кацярына:
Не шануюць людзі
Ні пастоў, ні святаў.
Хлопцы, падлы, дураць,
Дураць і дзяўчаты.
І калі, наогул,
Глянуць справядліва,
Папсаваны людзі,
Мілачкі, на дзіва!

З’яўляецца **Тарэся***: яна ідзе з поля, прыслухаўшыся да размовы жанчын, уступае ў гутарку.*
Тарэся:

Дарма, жаначкі, злуяцеся!
А паслухайце лепей мяне вы:
Усё ліха пайшло ад Матэвы! Гэта ён, ліхадзей,
Наклікаў бяду на людзей! *(Паказвае на плот.)*
Ну, дзе ж быць дабру, падумайце самі,
Плот гарадзіў між Юр'ямі!

Ганна *(абурана)***:**
Вось дзе яна, тая прычына!
І дзіва, што дажджу няма!

Юзя:
Ах, Матэва, Матэва - чума!
Ах, паганец жа ён, лайдачына!
Вось зрабіў хто шкоду!

Кацярына *(кідаецца да плота)***:**
Знішчыць к чорту гэты плот,
Каб не было смуроду!

***Аўгеня** выйшла з хаты і падслухоўвае гутарку жанчын, хаваючыся за плотам.*

Тарэся:
Ой, гарачкі не парэце!
Як рабіць — то ўжо рабіць:
Трэба ў ночачку да ўсходу
Ціха плот той разбурыць.
А цяпер пайшлі дахаты
І — нікому... Усім — маўчок.

Ганна *(*накіроўваючыся дахаты*)***:**
Добра, добра, мы прыйдзём.

Ганна і ***Юзя** выходзяць у адзін бок сцэны.* ***Тарэся і Кацярына*** накіроўваюцца *ў другі бок сцэны.*

Тарэся (да **Кацярыны**)**:**
Будзе ноччу нам работа.

*На пустую сцэну з-за плота выходзіць **Аўгеня**, яна ў абурэнні.*

Аўгеня:
Ах ты ведзьма праклятая!
Ты не да плоту, а да майго Матэйкі падбіраешся!
Мы яшчэ паглядзім, хто каго!

***Аўгеня** ў абурэнні выходзіць. Сцэна пусцее.*

З'ява 2.

На сцэне з'яўляюцца тыя ж жанчыны. У руках у іх — рознае начынне: малаток, сякера, піла. ***Аўгеня*** *з кіем затаілася за плотам.* ***Юзя*** *з* ***Ганнай*** *тузаюцца з пілою, спрачаюцца.*

Ганна:
Хадзем, ну хадзем, Юзя!

Юзя *(упіраецца)***:**
А мо не трэба?
Пайшлі дахаты.

*З'яўляюцца **Тарэся** і **Кацярына**.*

Тарэся:
Ціха вы, не гаманеце,
Бо абудзіце сяло!

Кацярына:
Юзя, Ганна!
Не драмлеце!..
Стой! Куды вас панясло?..

Юзя і ***Ганна** налятаюць на плот.*

Ганна:
Вось ён, плот, няшчасце наша!

Юзя:
Тут заварана ўся каша!

Тарэся:
Раскідайце чортаў плот!

***Тарэся** з сякерай кідаецца да плота, за ёй — усе астатнія. Раптам з-за плота выскаквае з кіем **Аўгеня**.*

Аўгеня (*трасучы кіем*):
Раскідаць мой плот?!
Паспрабуй!
Ах ты гадаўка, хвароба!
Дакраніся плоту — адаб'ю ахвоту!
Гэта ўсё твая навука!
Усюды поўзаеш, гадзюка,
Каб каго дзе падкусіць.

Тарэся (*апамятаўшыся*):
Не палохай, не палохай,
Шлюндра ты і замазоха!
Не махай мне кіем!
Распусціла губы-трубы! (*Пагражае сякерай.*)
Як махну, дык збярэш зубы
І не так завыеш!

Аўгеня:
Ой ты мешалка, завала!
А няшчасны квач!
Каб мяне яна вон гнала?! (*Паварочваецца і паказвае **Тарэсі** зад.*)
Вось табе — пабач!
Тарэся (*паказвае **Аўгені** дулю*):
Ах ты, брында і задрыпа!
На табе!

Аўгеня (у адказ):
А на і табе!
Што? Укусіла?

Тарэся:
А каб ты спраглася!
Ну, чакай жа ты, брахуха!

Тарэся і ***Аўгеня*** *хапаюцца за валасы. Жанчыны кідаюцца іх разнімаюць.*

Кацярына:
Годзе! Будзе вам, нябож!

Ганна:
Ну палаяліся крышку,
І так будзе, дасць Бог, дождж!
Юзя:
Хопіць, бабы!
Людзі ўчуюць
Набярэмся сраматы.

Тарэся і ***Аўгеня*** *працягваюць тузацца.*

Тарэся:
Ну, што будзе?

Аўгеня:
А не знаю!

Тарэся:
Дык пусці!

Аўгеня:
Ты пусці, пушчу і я.
Раптам грыміць гром. Жанчыны адпускаюць адна адну, не могучы ўцяміць, што будзе дождж.

Ганна:
Ой, глядзіце, Тарэся, Аўгеня!

Кацярына:
Хмара прэцца ўжо, ды як!

Юзя:
Слухайце!
Дождж шуміць па лесе!

*Жанчыны разбягаюцца, застаюцца **Тарэся** і **Аўгеня**. Зноў грыміць гром.*
Тарэся:
Аўгеня! Ягадка мая!

Аўгеня:Тарэся, галубка!

Аддзел абслугоўвання і інфармацыі цэнтральнай раённай бібліятэкі імя Яўгеніі Янішчыц

Тэатралізацыя вершаванага апавядання Якуба Коласа “Зяць”

У чытальнай зале ўстаноўлены дэкарацыі. Аформлена кніжная выстава "Пясняр зямлі беларускай". Музычнае суправаджэнне ажыццяўляецца супрацоўнікамі аддзела абслугоўвання і інфармацыі ЦРБ імя Яўгеніі Янішчыц.

Аўтар:
Цешча к зяцю прыйшла ў госці.
Ой, сярдзіты быў той зяць!
Ні пяшчоты, ні мілосці,
А ў мінуты гневу, злосці
Мог і лейцы ў руку ўзяць,
Каб паставіць па-сваему
Ды ў свае ўзяць абцугі.
Не праціўся лепш Ахрэму:
Дасць па карку і - халэмус!
Строгі, хай яго багі!
І пытае дачку маці:

Маці:
Ну, дачушка, як жывеш?
Як паводзіцца ў хаце?

Дачка:
- Ох, матулька! Што казаці -
Прападзеш з ім, прападзеш!

Аутар:
Маладзіца тут у слёзы,
Бэсціць мужа і кляне.

Дачка:
- А бадай яго залозы!
Буркатня адна, пагрозы,
Вокам ласкі не зірне.
То яму дзяжа не чыста,
То хлеб прэсны і сыры...
Ой, які ўжо наравісты!
Хоць ты падай прад ім лістам -
І да трох не гавары!
Будзіць рана да работы
Нібы наймічку-слугу,
А рабіць няма ахвоты.
Гора з ім адно, згрызоты -
Жыць тут болей не магу!

Маці:
- Плюнь, дачушка!

Чорт яе з пакораю!
Што сябе дарма згрызаці?
Заваліся на палаці
Ды прыкінься хвораю!
Ляжы, нібы ў агні.
Ды войкай, ды стагні
І ад сябе яго гані
Пячы сабе яечню,
А гаду таму, жоху -
Нішчымнага гароху.

Аўтар:
І давай вучыць старая,
Як горш зяцю дапячы.
А ён дзверы адчыняе!

Зяць:
Так, так, матка, навучы,
Каб цябе зямля сырая!
Каб разумная ды добрая была,
Ты б на троп дурную навяла,
На дабро б наюравала,
Гультаіна ты, завала,
Звадыяшка ты, сава,
Дубовая галава!
Ты ў чыю ж гаворыш руку
І сыкаеш вужакаю?
Ану, цешча, за навуку
Хадзі вось падзякую!

Аўтар:
Вывеў цешчу ён вон з хаты
Ды ў борану яе ўпрог!
Аж бражджаць у цешчы пяты,
Проста пыл курыць з-пад ног,
Цягне борану па полі,
Толькі стрыбалю мігцяць.

Зяць:
Ся, малая! Гэй, паволі
Но, кабыла!

Аўтар:
Выпраг цешчу зяць сярдзіты
Ды па цешчы пугаўём!
Цешча коціцца кулём,

Ды праз поле, ды праз жыта
Смаліць к дзеду перуном.

Маці:
Ой, барзджэй ты, дзед, збірайся,
Ідзі дочку ратаваць!
Толькі ж сам асцерагайся:
Гэта кат нам, а не зяць!

Аўтар:
А дед слухаў, зубы сцяўшы,

Цесць:
Ці праўдзіва ж гэта весць?

Аўтар:
І нарэшце, палку ўзяўшы,
Сам да зяця едзе цесць.
За дзвярамі зяць стхарыўся,
Вуха к дзірцы прылажыў,
Слухаў ён, не варушыўся,
Што цесць жонцы гаварыў.

Бацька:
Ой, дурная ж ты, дачушка!
Ці ж без працы можна жыць?
Выкінь дур ты гэту, служка!
Мужу трэба наравіць.
Ён, няпраўда, не нягодны,
Не дурны ён, не гультай.
Дык жывеце, дзеткі, згодна
Ды язык ты свой трымай.

Зяць:
Люба слухаць, што да ладу!
За разумную дараду
Ты на покуць, бацька, сядзь!
Смаж, брат жонка, каўбасу,
А я скочу ў камору
І гарэлкі прынясу.

Аўтар:
Запішчалі ў печы скваркі,
Аж звініць скаварада.
З рук у рукі ходзіць чарка,
Чэсць такая, што бяда!
Выпіў цесць і з'еў на славу,

Хоць жывот расперажы.
Зяць уважны і ласкавы,
Хоць да раны прылажы!

Зяць:
Захадзі ж да нас, старэчы,
Ды часцей, не забывай!

Аўтар:
І зваліў яму на плечы
Здаравецкі каравай.

Дзед ідзе сабе, спявае,
Нібы зяць адмаладзіў.
Каравай ён ледзь трымае,
Аж плячук наверадзіў.
Цешча рукі заламала,
Дзеда згледзеўшы здалёк:

Маці:
Во! Я борану цягала,
Цесць з ярмом дамоў уцёк!

Лапацінская бібліятэка-музей
Аляксандра Блока

Тэатралізацыя апавяданняў Якуба Коласа “Казкі жыцця”

КАЗКІ
ЖЫЦЦЯ

КАЗКІ
ЖЫЦЦЯ

На сцэне ўстаноўлены дэкарацыі. Музычнае суправаджэнне ажыццяўляецца работнікамі Лапацінскага СДК.

Вядучы: Якуб Колас!..У літаратурным псеўданіме Канстанціна Міхайлавіча Міцкевіча, народнага паэта Беларусі Якуба Коласа - шмат сэнсу і чалавечага цяпла. Гэтым псеўданімам яшчэ на пачатку сваёй творчай дарогі малады паэт падкрэсліў, што жыццём сваім і творчасцю заўседы будзе цесна звязаны з народам, з роднай зямлёй, што з жыцця народа, як з найглыбейшай крыніцы, будзе чэрпаць думкі і надзеі, тэмы і вобразы.

Слова - радасць, слова-чары,
Вобраз вечна юных вёсен,
Ёсць ты ўсюды: у сонцы, у хмары,
Ты глядзіш праз неба nросінь.
Лашчыш слых мой, слова-ззянне,
Атуляеш сэрца ласкай,
Ноч і вечар, дзень, світанне
Абняло ты, слова-краска.

А ці не бывае так, што выдумка ходзіць, як праўда, а чыстую праўду лічаць за выдумку? А калі так, дык прашу слухаць уважна. Не ведаю як каму, а нашым героям жылося зусім нявесела.

Аўтар: Ішоў мужык з цыганом. Пустая торба ў аднаго і ў другога. Есці абодвум хочацца, хоць зубамі ляскай. На іх шчасце ехаў пан на маёўку. Вёз ён з сабою ўсякай яды і закускі. З брычкі выкінуўся ўжараны гусак. А цыган з мужыком як ішлі, дык і знайшлі шчаслівую знаходку. Аж сліна пацякла ў іх з рота, як глянулі яны на гусака. Кінуўся цыган на хітрыкі.

Цыган: Вось што, браце, як мы будзем есці ўдвух, то ні ты, ні я не наямося. А мы зробім так: ляжам спаць, і хто сасніць лепшы сон, той няхай бярэ ўсяго гусака.

Мужык *(чухаючы патыліцу)*: Добра.

Аўтар: Звярнулі яны з дарогі, выбралі цянёк і паляглі. Цыган зараз і захроп, быццам спіць. Але дзе ўжо той сон пойдзе на пусты жывот. Не спіць цыган, хоцъ і храпе, усе думае, які бы выдумаць сон. А мужык тым часам скраўся паціхеньку, за гусака, адышоўся за куст, каб не бачыў цыган, і стаў уплятаць гусака за абедзве шчокі. Толъкі адны голенькія костачкі асталіся ад панскага гусака. Напіўся мужык з крыніцы, лёг, адразу заснуў. Спіць як пшаніцу прадаўшы. Устае цыган, будзіць мужыка.

Цыган: Уставай, браце! Спі, не спі, гэтага не сасніш, што сніў я.

Мужык *(падняушы галаву)*: Што ж ты там сніў?

Цыган: Ого, што я сніў! Сніў я, браце, здаецца стаяць драбіны, высокія, аж да самага неба. Я гэта на драбіны, здаецца, узлез аж на самае неба. Бачу, на небе

Бог, каля Бога ангелы. Бог п'е гарбату; ляжыць сала. Паклікае, здаецца, мяне Бог, частуе гарбатаю, салам...

Мужык *(перапыняе цыгана):* Дык я бачыў, як ты палез на неба, бачыў, як піў гарбату. Чаго ён пойдзе сюды? - думаю сабе. - Няўжо ж ён будзе есці гэтага няшчаснага гусака пасля гарбаты і сала? І чаго ён пойдзе сюды? Узяў я, браце, ды прыняў драбіны, думаў, што ты не вернешся адтулъ, і гусака з'еў. І як ты злез адтуль без драбін, чорт цябе ведае.

Аўтар: І засталося беднаму цыгану смактаць голыя косці.

Вядучы: А зараз паслухайце яшчэ адну казку... Жылі-былі дзед і баба. Хораша жылі яны між сабою. За усё сваё жыццё яны не толькі ні разу не пабіліся, але і не пасварыліся нават. А вядома, што чорта аж дрэнчыць, калі людзі сагласна жывуць між сабой. На якія хітрыкі ні кідаўся чорт, каб звесці дзеда з бабаю, нічога не памагала. Пробаваў ён кідаць у гаршок з капустаю вуглі і сажу. А дзед і вухам не вядзе: выкіне з капусты вуглі, есць ды бабу хваліць, што яна добрая гаспадыня. А дзеда ўночы завёў раз чорт у бабіну расаду і вытаптаў яе дзедавымі нагамі. Авось, думае, пачастуе баба дзеда чапялой. Не! І нібыта таго! Аж пахудзеў чорт ад злосці. Раз сустрэўся чорт з адною кабецінаю. Хітрая была баба, першая звадыяшка ў сяле.

Чорт: Скажы мне, кабетка. Ці можна звесці пабіцца мужа з жонкаю, каторыя ніколі не сварыліся і не злуюць адно на однае?

Кабета: Ото дзіва, што можна.

Чорт: Ну звядзі ж ты дзеда з бабаю.

Кабета: А купіш мне чаравічкі?

Чорт: Усё куплю, што хочаш, звядзі толькі.

Аўтар: Прыйшла звадыяшка да бабы. Ведала яна, што баба любіць і шануе дзеда.

Кабета: Знаеш, галубачка, што я табе скажу? У твайго дзеда вырас на галаве сівы волас. Калі ты не выражаш яго брытвай, то дзед твой памрэ. І глядзі, нічога не кажы дзеду пра гэты волас.

Аўтар: А дзеду яна сказала *(дзед гарох сеяў на полі).*

Кабета: От, дзедка, распусціў ты сваю бабу. Хоць бы пакрычаў ты на яе: яна ж надумалася зарэзаць цябе!

Дзед: Што ты тут брэшаш?! Ці не звар'яцела?

Кабета: Ну. Глядзі, каб потым не каяцца.

Аўтар: Не паверыў дзед лгару. Прыйшоў дзед у хату. Наліла баба міску крупніку, селі есці.

Баба: Дай, дзедка, пашукаю ў галаве.

Аўтар: Палажыў дзед галаву бабе на колені. Стала баба шукаць і праўда: сівы волас! Аж у жар кінула бабу (а ў дзеда было многа сівых валасоў.

Аўтар: Дастае баба тайком ды ціхачом з-за пазухі брытву. А дзед адным вокам цікуе на бабу. Як толькі баба адчыніла брытву - трах дзед бабу па мордзе. А баба дзеда за чуб. Чорт на гары аж скача з радасці. Купіў чорт бабе-звадыяшцы чаравікі, але баіцца аддацъ іх проста бабе - з рук у рукі. Выразаў ён даўжэразную тычыну, пачапіў на яе чаравікі і аддаў іх бабе.

Вядучы: З таго часу і пайшла гутарка: "Дзе чорт сам не зможа. Туды ён бабу пашле".
Не ў адной толькі нашай душы
Зерне ёсць хараства -
Аб ім казку складае ў душы
Колас нівы, трава.
Не ў адным толькі сэрцы людзей
Іскра праўды гарыць -
Аб ёй песню пяе салавей,
Аб ёй рэчка журчыць.
У той песні, шырокай, як свет,
Чутны ветрык і гром..
Дык прымі ж ты прывет,
Свет бязмежны, мой дом.

Вядучы: Як вядома, героі казак вельмі часта з'яўляюцца на свет у выніку тых ці іншых надзвычайных праяў. Гаворка пойдзе пра хлопчыка, які нарадзіўся ў тую самую ноч, калі зацвітае папараць. Ён нават і імя даў сабе сам: імя тае ночы. У тую самую ноч, калі цвіце папараць пазбіраліся на сходку русалкі, ваўкалакі, вадзянікі, дамавікі, здані і чараўнікі розных гатункаў. Ім хацелася паслухаць, аб чым будзе гаварыць сход. Аб Юнаку была гутарка тут. Усім спадабалася якраз тое, што гэты Юнак даў сабе імя ночы, калі цвіце папараць і калі фантастычныя істоты праводзяць свае сходы. І цяпер яны думалі, які падарунак зрабіць Юнаку.

Месяц: Старшынёю сходу абраны Лясун.

Лясун: Дык хто чым хоча парадаваць Юнака?

Русалкі: Мы навучым яго спяваць прыгожыя песні, бо песні ва ўсіх выпадках жыцця патрэбны чалавеку. З песнямі лягчэй на свеце жыць.

Вадзянік: А я дам яму "Гуслі". Няхай апявае былую славу свайго народа і закідае ў сэрца яго імкненне заняць пачэснае месца між славянамі.

Месяц: А я пайду з ім "Шляхам жыцця" і буду асвятляць дарогу, каб яму лягчэй было прабівацца. Ён убачыць "Раскіданае гняздо" свае Айчыны і раскажа аб ім

людзям. У дарозе ж ён спаткаецца з мілаю "Паўлінкаю" і расказам аб ёй людзей падвяселіць.

Ваўкалак: У мяне крэпкія, гонкія ногі. Я пішу па зямлі сотні, тысячы вёрстаў. Я занясу на край свету яго песні і думкі, каб молатам білі яны па струнах сэрца таго, хто пакідае сваю Айчыну.

Лясун: А што я дам яму? Я загадаю маім пушчам-лясам расказваць яму пра свае адвечныя тайнасці. Я авею яго песні шумам бароў. Іх украсаю будзе мудрасць векавечных дубоў. Я дам яму гарт і цвёрдасць граба, каб да канца Юнак быў верны свайму народу, і ён пакіне народу вялікую "Спадчыну".

Вядучы: "Казкі жыцця" - гэта спадчына, падараваная нам Якубам Коласам, гэта наш скарб, пранікнёны пяшчотай, шчырасцю і любоўю да роднага краю.

Парахонская
сельская бібліятэка

Лялечнае прадстаўленне
вершаванай казкі Якуба Коласа
“Дзед і мядзведзь”

На сцэне ўстаноўлены дэкарацыі для лялечнага прадстаўлення. Афармлена кніжная выстава "Пясняр зямлі беларускай". Музычнае суправаджэнне ажыццяўляецца бібліятэкарамі Парахонскай СБ.

Дзед з бабай прыходзяць з вуліцы. Баба нясе вядро. Дзед граблі. Баба заглянула ў кораб.

Баба:
Дзеду, з хлебам слаба
Едзь у млын ты, дзедка!
Дзед:
Млын не страшан дзеду,
Трэба, дык паеду,
Бабка, мая кветка!
Дык давай сняданак
Менш завозу зранку
Справа, бач такая.

Баба гатуе сняданак. Дзед каля бабы стаіць.
Дзед:
Ат, і скавародка
Ходзіш лётка,
Спрытна ў бабіных руках.
Скваркі ў печы
Штось дарэчы
Шэпчуць той скаварадзе.
Баба:
Вось гатовы,
Дзед, сняданак.
Дзед:
Дзякуй баба за яду.
А я пайшоў ў двор
Кабылку пашукаю.
Баба:
Ідзі дзядок, ідзі.

Баба праводзіць дзеда на вуліцу.
Дзед:
Колы дзёгцем квацану,
Нацяну тужэй атосы,
І заткну шчыльней загваздю.
Баба выглядае ў вакно. А дзед тым часам кладзе мяшкі на воз.
Баба:
І мяшкі паклаў дзядуля
Дуж дзядок, мой і здароў
І пайшоў, мой дзед ў поле

За кабылкаю сваёю.

Баба выходзіць з хаты. А дзед выходзіць за кабылай у поле.

Дзед:

Кось - кось - кось! Заве кабылу.
Кось - кось -кось!
Я ўжо ведаю твой звычай
Эх, кабылка, воўча мяса,
Ну і шкодніца ж яна!
Так і шворыцца адна,
Лезе ў шкоду самапасам.
А бадай жа яе качкі?
Кось - кось - кось.
Трэба ў млын, яе ж няма!
Час той зводзіцца дарма
З-за кабылкі, з-за лайдачкі!
Там у лесе ходзіць хтосьці?
Знаю нораў твой, нябось,
І натуру твайго брата!

Паказваецца мядзведзь. Скраўся дзед і - хоп за грыву. Мядзведзь зароў.

Дзед:

Ой-ой. Ды мядзведзь жа гэта.
Тпрру, спыніся! Стой мядзведзь!

З-за дрэў выглядаюць Заяц і Ліса.

Заяц:

Што за грукат, што за крык?

Ліса:

Глядзі, глядзі. Гэта ж дзед бяжыць з мядзведзем.

Заяц:

Ну і дзед. Ну і даў жа ён маху.
Смех сказаць суседзям!
Як ён не разгледзеў
Ды сеў на мядзведзя!

Ліса:

А галінкі - лапкі
Збілі дзеду шапку.
Заяц, паглядзі.
Аб бярозу-вітку
Разадраў дзед світку,
А аб пень дубовы
Гуз набіў здаровы.
Ты не бачыў, заяц,
Вось такога дзіва

Дзеда на мядзведзі.
Заяц:
Ой, звяры, вы, мае братцы!
Памажэце мне смяяцца! Ха-ха-ха.
Мядзведзь:
Дзед адпусці скарэй мяне.

Дзед адпусціў мядзведзя і гопнуўся аб зямлю.
Ліса:
Распасцерся, бы япрук,
На зяленым моху. Ха-ха-ха.

Дзед падымаецца.
Дзед:
Ох-ой. Ой вы мае косці. Кыш адсюль.
Вось брыда, мядзведзь!
Адкараскаўся ледзь!
А бадай ты спрах!..
Аж гудзе ў вушах!
Пайшоу я дахаты.

Ідзе дзед дахаты.
Дзед:
Ой-ой. Баба, баба!
Прыйшоў дзед дахаты.

Баба выходзіць з хаты.
Баба:
Што з табою дзедка.
А дзе ж твая шапка?
Як табе не брыдка -
Разарвана світка.
Дзед:
Пераблытаў я кабылу.
Сеў на мядзведзя.
І мядзведзь насіў па лесе.
Усе бакі адбіў я. Ой - ой - ой!
Баба:
Ха-ха-ха. Ой, ты дзед-дурыла,
У хляве кабыла!
Дык вазьмі за нораў -
Не хадзі за горы,
А перш каля носу
Пашукай ты лесу.
Дзед:

Скажы дзякуй, баба,
Што прынес я драбы!

Баба замітусілася каля дзеда.
Баба:
Дык сядай, дзед на вазок.
За кабылкай я пайду.
А вось і кабылка!
Стой ,кабылка, запражэм
Ды паедзем з дзедам у млын.
Дзед сядзіш?
Дзед:
Сяджу.
Баба: Но, кабылка, но!

Бабрыкоўская
сельская бібліятэка

Тэатралізаванае прадстаўленне па матывам верша "Песня над калыскай"

Афармленне залы: сцэна ўпрыгожана ў нацыянальным стылі. Афармлена кніжная выстава "Пясняр народнага шчасця". Гучыць ціха спеў птушак.

Вядучы: Добры дзень, паважаныя сябры! Бабрыкаўская сельская бібліятэка запрашае Вас на тэатралізаванае мерапрыемства па матывам верша "Песня над калыскай" да 135-годдзя з дня нараджэння Якуба Коласа.

Гучыць верш "На полі вясною"
Люблю я прыволле
Шырокіх палёў,
Зялёнае мора
Ржаных каласоў.

І вузкія стужкі
Сялянскіх палос
Люблю цябе, поле.
Люблю я твой плёс.

Ігрушы старыя,
Што ў жыце шумяць,
Зялёныя межы,
Далёкую гладзь.

Люблю я ўзгоркі
І насып-курган,
І сіняй далечы
Празрысты туман...

Калышацца жыта,
Радамі бяжыць,
А хваля паветра
Дрыжыць і дрыжыць...

Люблю я прыволле
Шырокіх палёў,
Зялёнае мора
Буйных каласоў.

Гучыць песня па матывам верша "Песня над калыскай"

Аа-аа, мой сынок!
Аа-аа, мілы!
Не крычы, не плач: дарэмна
Ты патраціш сілы;
А без сілы, мой сынок.
Жыць па свеце трудна...
Ой ты, вецер, не шумі, -
Не спявай, так нудна!

Спаць Міхаську не даеш...
Спі, мой сын маленькі!
Я цябе пакалышу
Ай, люлі-люленькі!
Што цябе чакае, сын?
Што твая за доля?
Можа й ты пот будзеш ліць
У чужое поле?..
Будзеш летам ты хадзіць
На плыты, па згоны,
З Коўны матцы прынясеш
Хоць гарсэт чырвоны...
А то, можа, купіць пан
Твае рукі, сілы?
Паднявольным будзеш ты,
Сын мой, да магілы!

Вядучы:
А мо ў школку пойдзеш ты.
Будзеш чалавекам,
Без навукі цяжка жыць
Гэтым трудным векам.
Кінеш матку, па чужых
Ты па людзях пойдзеш
І на шчасце нападзеш,
Долю сваю знойдзеш.
Матку ўсномніш ты сваю,
Як цябе люляла,
Як табе ўначы не раз
Песенькі спявала.
І гасцінца мне прышлеш,
Не забудзеш маткі
Вось уцешуся тады.
Аж запляшчу ў ладкі!..
Аа-аа, мой сынок!
Люлі, люлі, мілы!
Ой, не плач ты, не крычы,
Набірайся сілы!

Складальнік,	
камп'ютарны набор і афармленне	**К. Л. Міхалевіч**
Рэдактар	**А. І. Анташук**

Пінская цэнтральная раённая бібліятэка
імя Яўгеніі Янішчыц

г. Пінск, вул. ІПД, 35
тэл. 8 (0165) 32 23 66

e-mail: crbpinsk@tut.by